MALTA

QORTI TA' L-APPELL

ONOR. IMHALLEF
PHILIP SCIBERRAS

Seduta tal-5 ta' Marzu, 2010

Appell Civili Numru. 16/2009

Julie Vassallo

vs

Direttur tas-Sigurta` Socjali

Il-Qorti,

Fil-25 ta’ Novembru, 2009 l-Arbitru ppronunzja s-segwenti sentenza fl-ismijiet premessi:-

> **“**L-Arbitru
>
> Ra l-appell
>
> Ra r-risposta
>
> Ikkunsidera

> Illi ex admissis l-appellanti naqset li tmur id-Dipartiment meta dan baghatu ghaliha.
>
> L-appell ma jistax jigi milqugh."

Fil-kontestazzjoni ta' din id-decizjoni appellat ir-rikorrenti bl-aggravju illi l-Arbitru kien skorrett meta cahad l-appell taghha sempliciment ghaliex hi naqset li tmur tkellem lill-appellat jew li tghaddilu d-dokumenti li talabha;

Mill-attijiet tal-kaz quddiem l-Arbitru jirrizulta dan li gej:-

(1) L-appellanti kienet il-beneficjarja ta' Ghajnuna Socjali;

(2) B'ittra tat-2 ta' Gunju 2009 id-Direttur waqfilha din l-ghajnuna fuq il-motiv, illi kif ulterjorment spjegat fir-risposta tieghu ghall-appell tal-beneficjarja quddiem l-Arbitru, din naqset milli tipprezenta kopja tas-sentenza tas-separazzjoni u dokument attestanti jekk sarx xi appell minnha;

(3) Fl-appell taghha tat-8 ta' Gunju, 2009 lill-Arbitru l-beneficjarja, filwaqt li rrikonoxxiet li ma pprovdietx id-dokumenti rikjesti, issuplixxiet l-informazzjoni pertinenti dwar il-procedura tas-separazzjoni taghha, flimkien mad-dokumenti relattivi;

Id-decizjoni tad-Direttur li jissospendi l-assistenza hi minnu stess artikolata fuq id-disposizzjoni precettiva ta' l-Artikolu 97 (1) (b) ta' l-Att dwar is-Sigurta Socjali. Dan jipprovdi ili "tkun kundizzjoni tal-jedd ta' xi persuna ghal xi beneficcju, pensjoni, allowance, ghotja ghal korriment jew ghajnuna moghtija taht id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att li (b) tipproduci dawk ic-certifikati, dokumenti, informazzjoni u xiehda ghall-fini li jigi stabbilit il-jedd taghha ghal dak il-beneficcju, pensjoni, allowance jew ghajnuna li d-Direttur jista', minn zmien ghal zmien, jehtieg u ghal dak il-ghan tmur f'dak l-ufficcju jew post kif id-Direttur jista' jistabilixxi";

Guridikament apprezzata u interpretata ma jistax ikun hemm l-icken dubju illi d-disposizzjoni ghandha l-iskop li tinkulka fil-beneficjarju l-adempiment tad-doveri mistennija minnu, anke ghaliex tirrapprezenta l-metru ta’ dak il-komportament li hu kellu jsegwi ghall-ghoti (jew tal-kontinwazzjoni taghha) ta’ l-assistenza spettata minnu bl-applikazzjoni;

B’mod mill-aktar evidenti l-kanoni tal-kondotta inkombenti fuq l-appellanti kienet in bazi ghall-imsemmija disposizzjoni dik li hi tirrispetta u tezegwixxi l-obbligazzjoni kollaterali taghha li tikkopera mad-Dipartiment u li tghaddilu l-informazzjoni u d-dokumenti li talabha. F’dan ma hemm xejn gdid li ma nsibux ukoll f’rapporti obbligatorji ohra traccjati fil-ligi komuni, u b’mod partikolari, taht il-Kodici Civili. Imperanti l-komportament tal-korrettezza u tal-bwona fede, sija fl-interess proprju kif ukoll b’salvagwardja ghall-interessi tal-kontraenti l-iehor. In-nuqqas ta’ l-osservanza ta’ komportament bhal dan igib b’konsegwenza illi l-parti fi htija tista’ ssib ruhha f’qaghda fejn id-dritt taghha ma jibqax aktar tutelat. Mhux dan biss, ghax ukoll il-kondotta negattiva taghha tista’ tkun soggett ta’ sanzjoni. F’dan il-kaz, kif hekk gara, li l-ghajnuna prevedenzjali ma tkomplix tigi prestata lilha. Sa hawn allura l-appellanti ma tistax tlum lid-Direttur appellat li zamm lura milli jkompli jerogolha l-assistenza, ghaliex id-decizjoni tieghu kienet teknikament u legalment fondata;

Il-konsiderazzjoni li trid issir, allura, huwa jekk l-Arbitru setax, in bazi ghall-konvinciment li kien jinzel mit-taghrif u mid-dokumenti forniti lilu jimmodifika, jew irattab b’xi mod, dik id-decizjoni tad-Direttur;

Certament il-principji tal-gustizzja u ta’ l-ekwita, ghal-liema jirreferi l-Artikolu 108 (9) tal-Kapitolu 318, kellhom jiddettaw lill-Arbitru illi, supplita lilu l-informazzjoni rilevanti, kif hekk originarjament kien rikjest mid-Direttur minghand

l-appellanti, hu kellu japproda ghal decizjoni li permezz taghha jirrakkomanda illi l-appellanti ma tkomplix tigi penalizzata bit-telf ghal kollox ta' dik l-ghajnuna. Jekk xejn, ghaliex issa hu kellu quddiemu l-kwadru komplet tal-fatti u ghalhekk seta' jiddetermina diversament mill-gudizzju tad-Direttur li dik l-informazzjoni ma kellux. Seta' allura gudizzjalment jiddeciedi in bazi ghall-principji predetti illi, filwaqt li l-appellanti ma kellhiex dritt, ghal dak in-nuqqas taghha ta' ko-operazzjoni, tirkupra dak li nzamm lura lilha bhala hlas ta' ghajnuna b'effett mit-2 ta' Gunju 2009 (data tad-decizjoni tad-Direttur), jirrakkomanda illi b'effett mid-data tad-decizjoni tieghu (25 ta' Novembru 2009) l-appellanti tigi riprestinata fid-dritt taghha li tircievi dik l-istess ghajnuna. Sfortunatament, l-Arbitru ma eleggiex li jadotta din il-mizura ta' gustizzja sostanzjali u minflok ghazel "*short cut*" minghajr approfondiment tal-kwestjoni li kellu quddiemu;

L-osservanza tal-ligi hi haga altament desiderabbli u kull beneficjarju li jircievi l-assistenza mill-gid tal-kollettivita` ghandu jifhem li s-skiet u n-nuqqas ta' kolloborazzjoni tieghu ghandhom il-limiti taghhom u, anzi, jitraducu ruhhom f'dannu ghalih. Minn naha l-ohra, meta min irid jiggudika hu fakoltizzat li jiddeciedi bl-ekwita u bil-gustizzja, m'ghandux jadotta r-rigur tas-*summum jus* u l-inflessibilita ta' xi disposizzjoni partikolari tal-ligi fejn ic-cirkostanzi pprezentati lilu jkunu, entro l-ligi, jissuggerixxu l-adozzjoni ta' soluzzjoni diversa u anqas rigida.

Ghal dawn il-motivi l-Qorti qed tilqa' l-appell billi tvarja s-sentenza appellata. Dan fis-sens limitat illi d-Direttur appellat ghandu jirripristina lill-appellanti fil-jedd taghha ghall-Ghajnuna Socjali b'effett mill-25 ta' Novembru, 2009. L-ispejjez ta' dan l-appell jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------